

6 DOPISŮ interpunkčním znaménkům

aneb jak na ně vyžrát

Mgr. Erika Hanáčková

6 DOPISŮ interpunkčním znaménkům aneb jak na ně vyžrát

V Šesti dopisech si posvítime na interpunkční znaménka, aby jim to ve vašich textech slušelo.

Mgr. Erika Hanáčková

PROHLÁŠENÍ

Materiál v mém e-booku je informačním produktem. Stažením či zhlédnutím jakékoli části jeho obsahu rozumíte a plně souhlasíte s tím, že využití informací z těchto podkladů a vaše rozhodnutí jsou pouze na vás.

Autorka za ně nenese žádnou odpovědnost. V rámci materiálu jsou použity myšlenky a doporučení či odkazy na produkty jiných osob.

Berte je, prosím, jen jako moje osobní vyjádření či případné mé doporučení. Záleží jen na vás, jak se rozhodnete a co vám osobně bude vyhovovat.

Obsah

PROHLÁŠENÍ.....	3
PÁR ŘÁDKŮ O AUTORCE.....	7
ÚVOD	8
1. DOPIS TEČCE.....	9
2. DOPIS POMLČCE.....	14
1. Ve výčtech (jinými slovy v odrážkových seznamech).....	15
2. Označení vsuvky	16
3. Rozsahy	17
4. Přestávka v řeči.....	18
5. My nechceme minus, ale pomlčku.....	18
3. DOPIS DVOJTEČCE	20
1. Příímá řeč	21
2. Uvození (uvedení) výčtu	21

3. Vyjádření času, skóre nebo sportovních výkonů	22
4. Vyznačení poměru, dělení a zápisu měřítka map	22
5. Mezi popiskem a údajem ve formulářích (pokud nejsou napsány jiným způsobem)	23
6. Při zápisu bibliografických údajů (údajů o knize).....	23
4. DOPIS TROJTEČCE	24
1. Před slovem tě, trojtečko, oddělujeme mezerou	25
2. Za slovo tě, trojtečko, připojíme bez mezery. (Podobně jako když píšeme za větou běžnou tečku.).....	25
3. V neúplném výčtu	26
4. Někdy tě, trojtečko, oddělujeme mezerou z obou stran	26
5. Pokud po větě následuješ ty, trojtečko, a po tobě ještě další věta, napíšeme před tebe mezeru	27
6. Pokud stojíš na konci věty ty, trojtečko, tuto větu pak tečkou (v pořadí čtvrtou) nezakončujeme.....	27
5. DOPIS UVOZOVKÁM	28
1. Uvozovky v přímé řeči.....	29
2. Označení ironie.....	30
3. Označení názvu.....	30
4. Výklad významu slova.....	31
5. Jednoduché uvozovky.....	31

6. DOPIS ZÁVORKÁM	33
1. Není závorka jako závorka	34
2. Jak je to s mezerami u závorek?.....	37
3. Tečku píšeme v závorce, nebo až za ní?	37
4. Když je na konci sdělení v závorce zkratka s tečkou	37
ZÁVĚR – Dopis čtenářům	39
Jak vykouzlit interpunkční znaménka na vaší klávesnici.....	41

PÁR ŘÁDKŮ O AUTORCE

Jmenuji se Erika Hanáčková a předávám lidem své znalosti z češtiny tak, aby se pro ně stala srozumitelnou a zábavnou. Pomáhám všem uživatelům českého jazyka pochopit mnohdy složitá pravopisná pravidla a vyznat se ve sděleních, která nás dennodenně obklopují.

Čeština je mou celoživotní vášní. Nikoho z mých blízkých vlastně ani nepřekvapilo, když jsem pro své studium na vysoké škole zvolila právě obor český jazyk a literatura. 10 let jsem učila na základní škole. Práce to byla krásná, nicméně život mne navedl na jinou cestu.

Založila jsem projekt Čeština pro všechny a začala jsem publikovat články na svých [webových stránkách](#) a psát e-booky o češtině ([5 rad, jak se neutopit v češtině](#) a [Více než 20 pravopisných chytáků, se kterými si už nebudete lámat hlavu.](#))

ÚVOD

Psaní je tedy mým denním chlebem. A řekla bych, že tím nejchutnějším a nejkřupavějším chlebíčkem, jaký si jen dokážete představit. Nyní máte možnost ochutnat něco málo z mého „pekařského“ umění. **Stáhli jste si e-book, ve kterém se to hemží interpunkčními znaménky. V textu je často přehlížíme,** nevěnujeme jim dostatečnou pozornost. O to častěji se pak dopouštíme zbytečných chyb.

S tím je však ode dneška konec!

Bylo mi těch našich malých pomocníků líto. Tak málo o nich víme! **Na několika stránkách se dozvíte, jak s nimi zacházet, aby jim to v textu slušelo.**

1. DOPIS TEČKY

Byla jednou jedna smutná tečka. Stála sama za větou a dál už nic nebylo. Jen nepopsaný list papíru a konec. Myslela, že je zbytečná v tom našem světě plném číslic, písmen a roztodivných znaků. Bylo mi jí líto. Popadla jsem do ruky onen poloprázdný list a napsala tečce dopis. Snad jí to zvýší sebevědomí, chudince malé, kulaté.

Ve Vyškově 4. května 2016

Milá tečko,

nebuď už smutná, všichni tě moc a moc potřebujeme. Možná tě trápí, že jen tak lenošíš na konci věty. Ale zkus se porozhlédnout kolem sebe a uvidíš, jak jsi nám všem prospěšná.

- Neobejde se bez tebe žádná **řadová číslovka**. Posud' sama: 7. patro i VII. patro, 1. května, 4. strana, Karel IV.
- Můžeš se zabydlet i **uvnitř závorky**, pokud je text samostatnou výpovědí: Pojd' s námi zítra do kina. (A vezmi s sebou i tu příma kámošku.)
- Někdy se však musíš přesunout až **za závorku**. A to v případě, že výraz v závorkách náleží k předchozí výpovědi: Pojd' s námi zítra do kina (včetně tvé kámošky).
- Ve výčtech. A tady se můžeš objevit hned na dvou místech. Dávej pozor, ať se ti z toho nezamotá hlava:

a) **Když jednotlivé body výčtu začínají velkým písmenem, na jejich konci je místo pro tebe.** Vidíš? Už jsem tě tu napsala. Velké písmeno ve slově „Když“ a tečka za slovem „tebe“. A jsme právě na konci jednoho z bodů výčtu. Pro jistotu uvedu příklad.

Do příručního zavazadla si s sebou vezměte:

- *Léky, které nutně potřebujete užívat.*
- *Náhradní oblečení pro případ změny počasí.*
- *Cestovní doklady s platností nejméně 6 měsíců.*
- *Přiměřenou finanční hotovost.*
- *Jídlo a pití nepodléhající zkáze.*

b) začínají-li body výčtu malým písmenem, zakončíme je středníkem nebo čárkou, ty, tečko, pak skočíš až na úplný konec celého výčtu. Raději se podívej na nějaký příklad:

Do příručního zavazadla si s sebou vezměte:

- *léky, které nutně potřebujete užívat,*
- *náhradní oblečení pro případ změny počasí,*
- *cestovní doklady s platností nejméně 6 měsíců,*
- *přiměřenou finanční hotovost,*

- *jídlo a pití nepodléhající zkáze.*

Tečko, to není zdaleka všechno!

- Podívej se na samotný úvod mého dopisu. Vidíš se tam? No dívej se přece pořádně! **Za číslicí označující datum** taky nesmíš chybět!
- A co teprve **v časových údajích!** Při každém pohledu na hodinky si na tebe vzpomeneme. Vstáváme v 5.30 (raději až v 9.00 h, ať to není tak drastické), na schůzku se dostavíme v 12.45 hodin.
- **Za zkratkami**, které končí souhláskou: MUDr. (Jestliže věta končí zkratkou s tečkou, další tečka už se na konci věty nepíše. Věta končí jen jednou tečkou: Na přednášce vystoupí MUDr. Josef Novák, CSc. Totéž platí i v případě data na konci věty: Objednávky přijímáme do 5. 12.
- Při **psaní peněžních částek** můžeš **oddělit skupiny tří číslic: 24.256.456 Kč** (ale bude ti tu dost těsno, kolem tebe už nemůžeme napsat žádnou mezeru.)

Zajímá tě, kdy ještě za tebou, tečko, nepíšeme mezeru?

- v e-mailových adresách: cestina@erikahanackova.cz
- v internetových adresách: www.erikahanackova.cz
- v časových údajích: 18.15 hod

- ve dvoumístném způsobu zápisu dat: 04.06.2010
- v názvech počítačových souborů: dokument.pdf
- v některých titulech: Ph.D.

Doufám, tečko, že jsem tě dostatečně přesvědčila o Tvé důležitosti. Měj se tedy prozatím pěkně. Brzy se jistě setkáme v některém z dalších textů.

Čeština se mnou je Čeština pro všechny
tvoje Erika

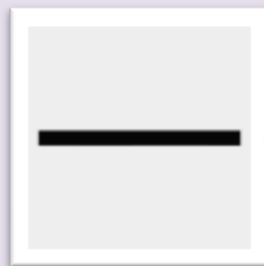
2. DOPIS POMLČCE

Už jste to slyšeli?

Ležela tam jak dlouhá, tak široká. Celé tělo ji bolelo. Natáhla se přes celou stránku, aby už k ní nikdo nemohl. A ke všemu ještě zarytě mlčela. Pomlčka jedna líná, nafoukaná.

Musím s tím něco udělat. Takhle už to dál nejde.

A protože je mou jedinou zbraní klávesnice, pustila jsem se opět do psaní dopisu. A nebojte se, půjdu na ni po dobrém.

Ve Vyškově 5. května 2016

Milá pomlčko,

co je s tebou? Lidi tě potřebují! Chápu, že jsi unavená. Pořád pobíháš od jednoho slova k druhému. Ale teď už vážně vstávej! Když se budeš pořád jen povalovat, ztloustneš a pak už se do žádné věty nevejdeš. Víš přece, že potřebuješ daleko víc místa, než tvůj kámoš [spojovník](#).

No ták, alespoň si to přečti. Hodlám tě u lidí vychválit, aby věděli, kde všude se s tebou mohou potkat. Ještě před tím jim však prozradím kouzelné zaklínadlo, které zní **ALT+0150**. Když ho vyťukají na klávesnici, hned se jim objevíš. Sluší ti to, pomlčko.

1. Ve výčtech (jinými slovy v odrážkových seznamech)

Ve škole jsme často slýchávali: „Pište to do odrážek.“ A co to jsou ty odrážky? To jsi přece ty, pomlčko. To máš z toho, že pořád mlčíš a nezeptáš se. A ne že budeš, pomlčko, poskakovat na všechny strany. Pěkně se srovnej, ať je na tebe v textu pěkný pohled! A ještě něco. **Nezapomeň, že za tebou, pomlčko, musí být mezerka.** Uvedu hned dva příklady, ať tomu rozumíš. Můžeš si vybrat, ve kterém z nich ti bude příjemněji.

Oba jsou totiž správně:

a) Do kontejnerů na plasty patří:

- *fólie,*
- *sáčky,*
- *plastové tašky,*
- *sešlápnuté PET lahve.*

b) Do kontejnerů na plasty patří:

- *Fólie.*
- *Sáčky.*
- *Plastové tašky.*
- *Sešlápnuté PET lahve.*

2. Označení vsuvky

Vsuvka je slovo nebo věta, které jsou volně vložené do jiné věty. **Z obou stran ji oddělujeme čárkami. Anebo místo čárek použijeme tvých služeb, pomlčko.** Podívej se na příklad:

Tento článek, publikovaný před rokem 1989, je aktuální i dnes.

Tento článek – publikovaný před rokem 1989 – je aktuální i dnes.

Pomlčko, tvoje kámoška čárka by se však mohla zlobit, že ji z věty vyhazuješ. Dáme jí tedy možnost se taky blýsknout. Někdy ji totiž píšeme za druhou pomlčku. A to proto, aby byla věta lépe srozumitelná. Opět uvedu příklad:

Přines dřevěné loutky – Spejbla a Hurvínka –, abychom mohli začít hrát.

3. Rozsahy

Ano, i tady se s tebou, pomlčko, setkáváme. Musíš se však uskrovnit, protože **v rozsazích se nepíší mezery**. Posud' sama:

strana 6–12, provoz školky 7–16 hodin, dopravní spojení Praha–Brno.

Ale že jsi to ty, pomlčko, uděláme jednu výjimku. **Pokud při psaní rozsahu použijeme víceslovný výraz, pak píšeme mezeru z obou stran**. Například:

dopravní spojení Hradec Králové – Brno (zde je víceslovným výrazem Hradec Králové)

4. Přestávka v řeči

Pomlčko, to bude něco pro tebe. Stačí, když budeš mlčet. Všechna práce totiž zůstává na nás. Když čteme větu, ve které si jen tak poleháváš, musíme udělat pauzu v řeči. Oddělíme tím od sebe části věty, tak zvané větné celky. Prozkoumej důkladně následující dvě věty:

Měli bychom jíst syrovou zeleninu – uzeniny co nejvíce omezit. V soutěži zazářil – vítězství ho minulo o pouhé dva body.

Jistě tušíš, pomlčko, jak by vypadala kupříkladu první věta, kdybychom v ní místo tebe použili čárku. Při čtení by si pak přišli na své všichni milovníci masa. Bez tebe, pomlčko, by mohli nabýt dojmu, že by měli (v rámci zdravé výživy) jíst i uzeniny. A proto použijeme tebe, pomlčko. Ty nás totiž donutíš udělat pauzu v řeči.

5. My nechceme minus, ale pomlčku

Často se nám s tvým kámošem „minusem“ pletete, víš to? I on má však svoji kouzelnou formulku. Napíšeme **ALT + 8722** a je tu. (Řeknu ti, pomlčko, jste jako dvojčata. Rozdíl mezi vámi aby lupou pohledal. Pravdou však je, že minus v textu sedí o malilinko výš než ty, pomlčko.)

Určitě si nepřeješ, pomlčko, aby se ti „minus“ pletl do tvé práce. Patří na teploměr (když venku mrzne, až praští), do matematiky, ekonomie a dalších technických oborů, kde se čaruje se zápornými hodnotami.

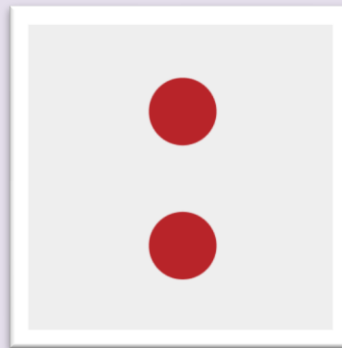
Pomlčko, co zase mlčíš? No jo, ty už jiná nebudeš. I tak jsme rádi, že tě máme.

Čeština se mnou je Čeština pro všechny
tvoje Erika

3. DOPIS DVOJTEČCE

Pronásleduje mě na každém kroku. Setkávám se s ní už ráno, když na mě křičí můj neodbytný budík a já na jeho displeji jen mlhavě rozeznávám čas 5:30. (To není zlý sen, to je realita všedního dne matky tří dětí.) Zapnu televizi a je tam zase. Kouká na mě svýma černýma kulatýma očkama právě ve chvíli, kdy poslední závodník dobíhá do cíle v čase 1:15:24,05. Ještě rozespálá připravuji mléko v poměru 1 : 5.

A takto bych mohla pokračovat až do večera. Nedá mi to, usedám k počítači a píšu dopis. Ano, tušíte správně. Tentokrát je adresátem dvojtečka.

Ve Vyškově 6. května 2016

Milá dvojtečko,

vypadá to, že tobě nic neujde. Každé slůvko, kolem kterého se mihneš, sleduješ svýma černýma očima. A to je dobře. Díky tobě poznáme, že bude následovat přímá řeč, výčet, umíme si přečíst skóre sportovních utkání, časový údaj na digitálních hodinách a tak dále. Je toho tolik, čím nám můžeš být prospěšná!

1. Přímá řeč

A to je pro nás, dvojtečko, skutečný problém. Co problém! Taková složitost, že se přímé řeči raději vyhýbáme. A to je škoda. Bez ní nejsou texty zdaleka tak čtivé. A co s tím máš společného? **Ty nám tu přímou řeč pěkně uvozuješ (tedy uvádíš). Stojíš před výpovědí, která je psána v přímé řeči (s uvozovkami).** Například:

Teta přistoupila k Saturninovi a řekla mu ostře: „Můžete jít!“

Všimni si, dvojtečko, že před tebou nepíšeme mezeru, kdežto za tebou ano.

2. Uvození (uvedení) výčtu

Dvojtečko, tady je to s mezerami úplně stejné:

Zajdi do obchodu a kup tam: rohlíky, chleba, šunku a sýr.

Po tobě, dvojtečko, píšeme malé písmeno, protože všechny položky výčtu tvoří tak zvaný **nevětný celek**. (Zkrátka položky zde netvoří větu, proto tedy malé písmeno).

3. Vyjádření času, skóre nebo sportovních výkonů

A tady pozor, dvojtečko! **V tomto případě nepíšeme žádnou mezeru**. Podívej:

Displej digitálních hodin ukazoval 12:00.

Česká republika zvítězila nad Švédskem 4:2.

Doběhl do cíle v čase 1:15:24,05 (čteme: v čase jedna hodina 15 minut 24 sekund 5 setin sekundy). **Zde odděluješ, dvojtečko, hodiny, minuty a sekundy.**

4. Vyznačení poměru, dělení a zápisu měřítka map

Tady se ti bude líbit, dvojtečko. **Zde píšeme mezeru z obou stran**. Tak se pěkně natáhni a sleduj:

Lék musíte naředit v poměru 3 : 2.

10 : 2 = 5

Vzali jsme s sebou mapu v měřítku 1 : 10 000.

5. Mezi popiskem a údajem ve formulářích (pokud nejsou napsány jiným způsobem)

Např.: *Jméno: Erika Hanáčková*

6. Při zápisu bibliografických údajů (údajů o knize)

Vložíme tě, dvojtečko, pěkně za jméno autora.

Jirotka, Zd.: Saturnin. Československý spisovatel, Praha 1985.

V češtině se můžeme setkat hned s několika variantami zápisu bibliografických údajů. Ovšem nač si to, dvojtečko, komplikovat, že? I tak je to dost složité.

Dvojtečko, jistě jsi už unavená. Zavři ta svá kukadla a odpočiň si.

Čeština se mnou je Čeština pro všechny

tvá Erika

4. DOPIS TROJTEČCE

Trojtečka dokáže klamat svým tělem. Vypadá jako tři za sebou jdoucí tečky a přitom se jedná o jeden znak (jinak také nazývaný „tři tečky“ nebo „výpustka“). Nevěříte? Stiskněte na klávesnici třikrát po sobě tečku. Žádná věda, žádné překvapení. Prostě a jednoduše tři tečky po sobě.

A teď zkuste něco jiného. Kombinaci **ALT + 0133**. Vidíte ten rozdíl? (Uznávám, že pro všechny krátkozraké i dalekozraké je to výkon hodný mistra. Ale při bližším ohledání se zadaří a vy, možná poprvé v životě, zvládnete správně napsat trojtečku.) Tentokrát s ní nebudu jednat v rukavičkách, to vám garantuju. Na některá znaménka holt musí být člověk přísný.

Ve Vyškově 7. května 2016

Milá trojtečko,

nedá mi to a hned v úvodu ti musím krapet vyhubovat. Na rozdíl od tiché a jednoduché pomlčky jsi pěkné kvítko! Usmyslela sis, že nás trochu poškádlíš, že? Jen se nedělej. Já to o tobě vím. Někdy potřebuješ v textu víc místa a donutíš nás udělat mezeru. A jindy se spokojíš s menším životním prostorem a mezeru pro změnu nevyžaduješ. Kdo se v tom má vyznat? Však my už si na tebe posvítíme pěkně zblízka! Ostatně nic jiného nám nezbývá, když už jsi tak malinká.

1. Před slovem tě, trojtečko, oddělujeme mezerou

... *a to je pro dnešek vše.* (Neraduj se, trojtečko, to je teprve začátek. I já si z tebe trošku vystřelila. Raději se pořádně podívej na začátek našeho příkladu. Před „a“ je skutečně **mezeru**. Tak bacha na to!)

2. Za slovo tě, trojtečko, připojíme bez mezery. (Podobně jako když píšeme za větou běžnou tečku.)

Když mě neposlechneš, tak... (Stisknu „delete“, trojtečko, a bude vymalováno. Ale že jsi to ty, dám ti ještě jednu šanci. Prostě si zapamatuj, že se musíš napasovat hned za slovo. **Bez mezery.**)

3. V neúplném výčtu

Zde se můžeš pohybovat hned dvojím způsobem. Záleží jen na tobě, vyber si:

a) **za poslední položkou výčtu píšeme čárku, mezeru a pak až tebe, trojtečko.**

Při natáčení videa je nejdůležitější: mikrofon, světlo, ...

b) **za poslední položku výčtu tě připojíme, trojtečko, bez čárky a mezery.**

Při natáčení videa je nejdůležitější: mikrofon, světlo...

4. Někdy tě, trojtečko, oddělujeme mezerou z obou stran

To v případě, že tvoje tři tečky naznačují vypuštění hned několika vět z textu. Aby se nám z toho nezatočila hlava, **pro jistotu tě, trojtečko, ještě vložíme do závorek.** Koukej:

Knihu považuji za čtivou díky příběhům z reálného života. (...) Co dodat závěrem? Je užitečná pro všechny rodiče.

5. Pokud po větě následuješ ty, trojtečko, a po tobě ještě další věta, napíšeme před tebe mezeru

Dlouho jsem mu to vysvětlovala. ... A nepochopil. (Vidíš, trojtečko? Za první větou je pochopitelně běžná tečka. Po ní následuje mezera a pak teprve přijdeš na řadu ty. **V češtině totiž nikdy nemohou následovat 4 tečky po sobě, bez mezery!**)

6. Pokud stojíš na konci věty ty, trojtečko, tuto větu pak tečkou (v pořadí čtvrtou) nezakončujeme

Sleduj, jak to rozhodně nemá vypadat: *Rozvedl elektřinu v předsíni, kuchyni, obývacím pokoji....*

A takto je to správně: *Rozvedl elektřinu v předsíni, kuchyni, obývacím pokoji...*

Trojtečko, někdy je to s tebou opravdu těžké. To už všichni víme. A představ si, že tě nemůžeme příliš často používat v administrativních a odborných textech. Nikdo by je nepochopil, nebyly by jasné a jednoznačné.

Ale na druhou stranu tě musím i pochválit za to, co pro nás děláš. **Bez tebe bychom totiž nemohli vyjádřit, že chceme vynechat určitou část textu. Nezládli bychom ani označit nedokončenou řeč.**

Čeština se mnou je Čeština pro všechny

tvoje Erika

5. DOPIS UVOZOVKÁM

Zmínila jsem se o nich [v dopise dvojtečce](#). Neradi je používáme. A co víc, neumíme je ani správně napsat. Tušili jste, že na klávesnici najdete pouze uvozovky anglické, nikoli české? Co s tím?

Mrkněte teď na vaši klávesnici. Uvozovky najdete vedle písmene L. Máte? Sláva! Jenže to nejsou ty správné uvozovky. Těmito se totiž označují také anglické palce. Uvedu příklad: *Kup si větší monitor, alespoň 17"* (čteme: sedumnáctipalcový).

Opět použijeme naše osvědčené kouzlíčko:

ALT + 0132 pro uvozovky dole „

ALT + 0147 pro uvozovky nahoře “

Uznávám, je to na psaní složitější. Na druhou stranu, **tyto uvozovky vám už ostudu neudělají**. Jen pro doplnění, **říkáme jim dvojité**. Teď jen zbývá posvítit si na to, jak je můžeme v textech použít. Nebojte, všechno má své řešení. Napíšu uvozovkám dopis a hned budete v obraze.

Ve Vyškově 8. května 2016

Milé uvozovky,

vy nám tedy dáváte zabrat! Myslíte si, že když jste dvě, že jste v přesile? V textech některých z nás to tak vypadá. Mnozí lidé na vás neumí vyzrát, ne a ne vás přeprat. Omlouvám se, to jsem přehnal. Prát se s vámi nikdo nechce. Jenomže lidi se vás bojí! A to tak moc, že vás raději ani nepoužívají. Tedy ne všichni, ale část lidí ano. Trošku jim pomůžeme, co myslíte?

1. Uvozovky v přímé řeči

a) Citovaný text s uvozovací větou

S neskrývaným zájmem se zeptal: „Jak se daří vaší mamince?“ „Děkuji za optání. Už se cítí lépe.“

Uf, to je tedy oříšek!

- **První věta je uvozovací a končí dvojtečkou.** Za ní následuje citovaný výraz.
- **Uvozovky**, berte na vědomí, že **přiléháte BEZ MEZER k začátku a konci citovaného výrazu.** (Zkrátka vedle vás už nemůže být mezera. Tak to je a basta fidli.)
- **Citovaný výraz končí ?!** a až potom teprve přijdete na řadu vy, uvozovky. (Nejprve ?! a potom “)

b) Citovaný text, do kterého je vložena uvozovací věta

„Tohle všechno,“ *chlubí se*, „jsem opravil za jediný den.“ (**Nejprve ?!** a potom “)

Onou vloženou uvozovací větou je část *chlubí se*.

c) Citovaný text bez uvozovací věty

Tvrdil, že „on si přece vždy ví rady“.

- **Uvozovky nahoře, píšeme vás před koncovou tečku. (Nejprve “ a potom ?!.)**

2. Označení ironie

Tak to se ti tedy „povedlo“.

- **Uvozovky nahoře, opět vás píšeme před koncovou tečku. (Nejprve “ a potom ?!.)**

3. Označení názvu

Četl Vieweghova „*Báječná léta*“. (**Nejprve “ a potom ?!.)**

Úplný název knihy je Báječná léta pod psa. Pokud ho potřebujeme zkrátit, pak použijeme vás, uvozovky.

4. Výklad významu slova

Slovo aliterace znamená „opakování stejných hlásek na začátku slov ve verších“.

(Nejprve “ a potom ?!.)

5. Jednoduché uvozovky

Tak to je tedy „lahůdka“. Jako byste nám nestačily vy, uvozovky dvojité. Sotva jsme se s vámi jakžtakž seznámili, už abychom si lámali hlavu nad dalším druhem uvozovek. Abrakadabra...

ALT + 0130 jednoduché uvozovky dole ,

ALT + 0145 jednoduché uvozovky nahoře ‘

A k čemu jste nám dobré? Použijeme vás, **když potřebujeme dát do uvozovek část textu, který už v uvozovkách je:**

Petr se mi svěřil: „Hanka se konečně vyjádřila a řekla: ‚Vezmu si tě, Petře.‘ “

Á, uvozovky jsou šprýmařky! Pozor, když se **vedle sebe** objevíte vy, **jednoduché i dvojité uvozovky**. (V našem příkladu úplně na konci.) **Nesmíte vytvořit trojitou uvozovku**. Vidíte, uvozovky, tu mezeru mezi vámi? Tak to má vypadat správně. Tak se nám tu příliš nemačkejte.

Uvozovky (ať už jednoduché či dvojité), záměrně jsem tu nezmínila vaše kamarádky **boční uvozovky a jednoduché boční uvozovky**. Nezlobte se, ale my už toho máme vážně dost. I tak nám zřejmě chvíli potrvá, než se s vámi sžijeme. Snad někdy příště.

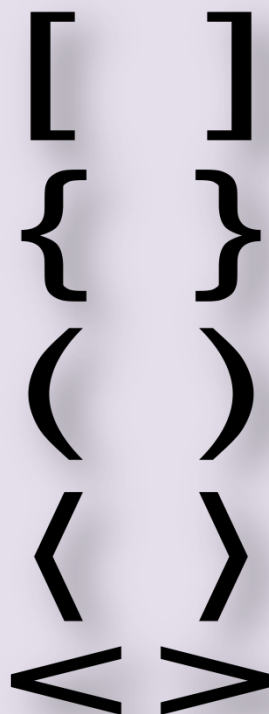
Čeština se mnou je Čeština pro všechny

vaše Erika

6. DOPIS ZÁVORKÁM

Chodí všude spolu, jedna bez druhé by nemohla existovat. Jsou to nerozlučné kamarádky. Ne každý má v životě štěstí na opravdové přátele! Nebudeme jim ale závidět, raději se necháme inspirovat. Možná se o nich dozvíme víc z dopisu...

Ve Vyškově 9. května 2016

Milé závorky,

tentokrát budu trošku osobní. Používám vás poměrně často, moje texty by bez vás nebyly tak šťavnaté a zábavné. To díky vám můžu polidštit jindy suché pravopisné poučky. (Vložím za ně vás, závorky, abych pak jinými slovy vyjádřila svoje názory a pocity. A když se pošťestí, tak i vtipné komentáře.) Díky vám můžu zjednodušit tu část textu, která se zdá příliš složitá. A to není vše! Je toho tolik, co pro nás děláte. Možná budete samy překvapeny:

1. Není závorka jako závorka

Závorky, vy nám to tedy komplikujete! Možná by nám stačil i jeden druh. Proč vás musí být víc?

a) Kulaté ( ), používáme vás nejčastěji, například k vložení doplňujícího výrazu: *Třetí stupeň přídavného jména (superlativ) označuje nejvyšší míru vlastnosti.*

b) Hranaté [ ], s vámi už je to složitější. Není totiž vůbec lehké vás najít. Ale na mě si nepřijdete! Vykouzlím vás raz dva.

ALT + 91 levá hranatá závorka

ALT + 93 pravá hranatá závorka

A ne že se nám nakvartýrujete do každé věty! Vy, hranaté závorky, se můžete zabydlet v textu, který je už ohraničený kulatými závorkami. Zkrátka hodíte se nám **v případě, že chceme do závorek vložit ještě další výraz v závorce**. A to hlavně v citátech, když chceme ještě upřesnit nějakou informaci. Bez příkladu se tentokrát neobejdeme.

Takto rozhodně ne! Nikdo by se v tom nevyznal: *Všichni ho považovali za odborníka (zabýval se cizími jazyky (angličtinou, němčinou i španělštinou) již od střední školy).*

Správně je to jedině s vámi, hranatými závorkami: *Všichni ho považovali za odborníka (zabýval se cizími jazyky [angličtinou, němčinou i španělštinou] již od střední školy).*

A to není vše. Mimo to vás také potkáme v jazykových učebnicích, kde nám blíže znázorňujete výslovnost, např.: [dětský](#) [děcký], *interview* [intervjú].

c) Složené { }

Teď možná ani netušíte, složené závorky, jak jste nás zmátly. Mnozí z nás si marně vybavují, o čem je tentokrát řeč. Ovšem nadšeným matematikům už svítá! Tak už se nám neschovávejte, složené závorky. Kde vás najdeme?

ALT GR (neboli pravý ALT) + B levá složená závorka

ALT GR (neboli pravý ALT) + N pravá složená závorka

d) Ostré < >

V běžných textech je příliš nepoužíváme. Využít je můžeme v matematice, nebo k ohraničení internetových odkazů v citacích. Na klávesnici stiskneme ALT GR (neboli pravý ALT) a odpovídající znaménko pro ostrou závorku. Najdete jej vedle písmene M.

ALT GR + < levá ostrá závorka

ALT GR + > pravá ostrá závorka

Uvedu příklad z mých webových stránek: [Video o autorce >>](#)

e) Tvořené lomítky / /

Lomítka, vás najdeme vedle písmene P. Tentokrát se tedy obejdeme bez klávesového kouzlíčka. Závorky tvořené lomítky, vás v běžném textu rovněž moc nepoužíváme. Pokud jsme však nadšenými čtenáři poezie, pak vás známe. Poezie se totiž dá zapsat i úsporně (když chceme ušetřit místo v textu, nebo svoje prstíky, které už mají dost toho všeho pobíhání po klávesnici). Jen pro lepší orientaci. Verše oddělujeme jedním lomítkem, sloky dvěma. **Kolem tebe, lomítko, píšeme mezery:**

*Proč slzy kanou Proč jen netečou // To se tak píše / Buď už chvíli tiše / Co ti to dal kdo ke čtení / No kecy // (Ale já vím
Když pláče / Schoulená / A v žalu má až k bradě kolena / Ty její slzy / Umějí jen téci).*

2. Jak je to s mezerami u závorek?

Závorky, týká se to vás všech. MEZERU NEVKLÁDÁME DO ZÁVOREK, ALE PŘED A ZA ZÁVORKU!

Á, vidím jak se nám tu kroutíte, závorky. Něco nejasného? Dobrá, uvedu tedy příklad: *Zábavného odpoledne se mohou zúčastnit děti (bez rozdílu věku) se svými rodiči.*

3. Tečku píšeme v závorce, nebo až za ní?

Závorky! Že vy jste nedávaly pozor? To máte z toho, že se spolu pořád bavíte. Přečtěte si můj [dopis tečce](#), tam je to popsáno do puntíku.

4. Když je na konci sdělení v závorce zkratka s tečkou

Myslím, že příklad nám bohatě postačí. A vy, závorky, sledujte:

U léku byla zjištěna intolerance na mléčné výrobky (mléko, jogurty, sýry apod.).

U léku byla zjištěna intolerance na mléčné výrobky. (Varujeme před konzumací mléka, jogurtů, sýrů apod.)

No tedy, závorky, vy jste samé překvapení! Předvedly jste se nám v celé své kráse, jen co je pravda. Už víme, jak vypadáte. Víme také, kde všude vás můžeme použít. A to je fajn.

Čeština se mnou je Čeština pro všechny
vaše Erika

ZÁVĚR – Dopis čtenářům

Ve Vyškově 10. května 2016

Milí přátelé,

tentokrát píšu dopis vám. Velice mne těší, že patříte mezi čtenáře mého e-booku. **Psala jsem jej pro vás srdcem.** Ostatně jinak to ani neumím.

A proč spatřil světlo světa právě e-book o interpunkčních znaménkách? Jak už to tak v životě bývá, může za to docela obyčejná náhoda.

V úvodu jsem se vám svěřila s tím, jak je pro mne psaní tím nejchutnějším chlebíčkem. Nedávno se mi však stalo, že jsem nebyla schopna „upéct“ můj další blogový článek tak, aby se mi líbil a aby mým čtenářům zachutnal. Ať jsem se snažila sebevíc, ten správný recept jsem zkrátka nedokázala najít.

V duchu jsem si říkala: „No ták, Eriko, vždyť ty máš přece o čem psát. **V češtině je toho tolik, co by lidi zajímalo,** o čem by si chtěli přečíst.“ A co myslíte? Nic. Pořád jen prázdná bílá stránka na monitoru přede mnou.

Když v tom to přišlo!

„No nic, dnes to zabalím. Žádná slova mě nenapadají. Přece nebudu psát o tečce za větou! Je taková malá, kulatá... Co s ní?“ A vidíte, i z malého kulatého nic se dá vytvořit NĚCO. Ovšem tehdy jsem ještě netušila, že **TEČKA bude vlastně začátkem** mého dalšího e-booku.

Dopis tečce byl totiž původně jedním z [blogových článků](#). A ne tak ledajakým! U čtenářů měl docela velký ohlas. Proto jsem se rozhodla, že nebudu troškařit a přidala jsem k tečce i další znaménka. A nový e-book byl na světě! (Takto na několika řádcích to zní velice jednoduše. Věřte však, že za napsáním a úpravou jednoho e-booku se skrývají dny a týdny nepřetržité práce.)

S radostí jsem pro vás psala tento e-book. Ale tím to nekončí. Můžeme se dále potkávat na mých webových stránkách www.erikahanackova.cz, popřípadě na facebooku, kde mám svoji fanpage [Čeština pro všechny](#). Budu se na vás těšit.

Čeština se mnou je Čeština pro všechny

vaše Erika

PS: Za vydatné pomoci interpunkčních znamének jsem pro vás připravila ještě malý dáreček.

Jak vykouzlit interpunkční znaménka na vaší klávesnici

Že už to víte? To mě těší. Ale budete si je pořád pamatovat? Nechci vás, přátelé, podceňovat. Ale jen tak pro jistotu jsem ještě jednou sepsala všechny ty čáry máry, se kterými jste se v mém e-booku mohli setkat. Je jen na vás, zda si tento seznámek ponecháte ve svém počítači, nebo se rozhodnete ho vytisknout. Nechť vám dobře slouží...

ZNAMÉNKO	JAK SE PÍŠE	JAK VYPADÁ
pomlčka	ALT+0150	–
minus	ALT + 8722	–
trojtečka	ALT + 0133	...
dvojitě uvozovky dole	ALT + 0132	”
dvojitě uvozovky nahoře	ALT + 0147	“
jednoduché uvozovky dole	ALT + 0130	,
jednoduché uvozovky nahoře	ALT + 0145	‘
levá hranatá závorka	ALT + 91	[
pravá hranatá závorka	ALT + 93	]
levá složená závorka	ALT GR (neboli pravý ALT) + B	{
pravá složená závorka	ALT GR (neboli pravý ALT) + N	}
levá ostrá závorka	ALT GR + <	<
pravá ostrá závorka	ALT GR + >	>